

Porušila vláda zákon?

Jiří Chýla

<http://chyla.bigblogger.lidovky.cz/c/234245/Porusila-vlada-zakon.html>

Ve středu 30. listopadu jmenovala vláda na návrh jejího předsedy 16 nových členů Rady pro výzkum, vývoj a inovace. Tři z nich, Petra Fialu, Zbyňka Frolíka a Miroslavu Kopicovou potřetí za sebou. Cílem tohoto blogu je poskytnout čtenářům všechny informace potřebné k tomu, aby si každý sám mohl odpovědět na otázku v titulku.

Trocha nedávné historie

Nebudu čtenáře unavovat rekapitulací celé pohnuté historie kolem jmenování, činnosti a premiérem Nečasem deklarovaných důvodů pro odvolání předešlé Rady pro výzkum, vývoj a inovace (dále jen Rady), která byla jmenována vládou Jana Fischera ve svém usnesení č. 360 ze dne 10. května 2010. Připomenu jen, že v tomto usnesení byla nová Rada jmenována poté, co byla ve stejném usnesení její předchůdkyně odvolána. Rada jmenovaná 10. května 2010 tedy plynule navázala na činnost Rady předešlé.

Poté, co se stal premiérem, byl Petr Nečas jmenován na místo Jan Fischera také předsedou Rady. Po zhruba roce a půl současná vláda na návrh svého předsedy 16 členů Rady (tj. všechny kromě samotného Petra Nečase) svým usnesením č. 739 ze dne 5. října 2011 odvolala, a to s okamžitou platností. A teprve po téměř dvou měsících, kdy Rada měla jediného člena, premiéra Nečase a nemohla tedy vyvíjet žádnou činnost, jmenovala ve středu 30. 11. 2011 nových 16 členů Rady, mezi nimi i Petra Fialu, Zbyňka Frolíka a Miroslavu Kopicovou, kteří byli členy obou předchozích Rad.

Co říká o členství v Radě zákon

Zákon 211/2009 Sb., jenž představuje oficiální a úplné znění zákona č. 130/2002 Sb. o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací a zahrnuje všechny jeho novely, říká v § 35 o vzniku a zániku členství v Radě následující:

(3) Rada pro výzkum, vývoj a inovace má 17 členů včetně předsedy. Členy Rady pro výzkum, vývoj a inovace s výjimkou jejího předsedy jmenuje vláda na návrh předsedy Rady pro výzkum, vývoj a inovace tak, aby byli zastoupeni zejména přední odborníci základního výzkumu a aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací.

(4) Členy Rady pro výzkum, vývoj a inovace s výjimkou jejího předsedy odvolává vláda na návrh předsedy Rady pro výzkum, vývoj a inovace. Člen Rady pro výzkum, vývoj a inovace může písemně požádat předsedu Rady pro výzkum, vývoj a inovace o předložení návrhu vládě na své odvolání z této funkce. Do doby, než vláda rozhodne o návrhu na jeho odvolání, zůstává členem Rady pro výzkum, vývoj a inovace.

(6) Členství v Radě pro výzkum, vývoj a inovace je veřejnou funkcí, která nezakládá pracovní právní vztah k České republice. Za výkon této veřejné funkce náleží odměna, jejíž výši

stanoví vláda, a cestovní náhrady, které se poskytují ve výši a za podmínek stanovených zákoníkem práce. Funkční období členů Rady pro výzkum, vývoj a inovace je čtyřleté. Člen Rady pro výzkum, vývoj a inovace může být jmenován nejvýše na dvě po sobě následující funkční období.

Klíčové pro odpověď na otázku v titulku je skutečnost, že zákon v odstavci (6) hovoří o tom, že funkční období členů Rady je čtyřleté, ale v odstavci (4) současně stanoví, že členové Rady mohou být kdykoliv odvoláni. Ony 4 roky jsou tedy maximum, na něž jmenování platí a „funkční období“ v poslední větě odstavce (6) se přirozeně nevztahuje jen na ta funkční období, která trvala plně 4 roky. To by ostatně bylo proti samotnému smyslu tohoto omezení.

Odpověď na otázku v titulku je tedy podle mého názoru zcela jasná: ANO, vláda porušila zákon. Jak je to možné? Oficiálně se zatím, aspoň pokud já vím, premiér k této otázce nevyjádřil, ale během dnešního Akademického fóra (1.12.2011), organizovaného Jednotou českých matematiků a fyziků, informoval jeho účastníky Petr Fiala, hlavní poradce premiéra pro vědu a výzkum, že se prý vláda opírala o názor právníků, že funkční období předchozí Rady bylo jen rok a půl a že tedy zmínění tři potřetí jmenovaní členové Rady nebyli členy Rady celých osm let za sebou.

Špatný příklad

Nehajitelnost a absurdita tohoto „právního“ názoru je z předchozích citací zákona č. 130/2002 Sb. zřejmá. Je velmi smutné a varující, že se vláda rozhodla takovým zjevným způsobem zákon porušit. Dává tím totiž nám všem příklad, že když se chce, tak se důvody k obcházení zákona najdou. Ochotní právníci, kteří potřebné „zdůvodnění“ dodají, se najdou vždy. A přitom, pokud chtěl mít premiér i nadále v Radě Petra Fialu, Zbyňka Frolíka, Miroslavu Kopicovou a dalších pět členů předchozí Rady, kteří jsou členy i Rady nové, stačila maličkost: z minulé Rady je prostě neodvolávat.

Z diskuse k blogu Jiřího Chýly „Porušila vláda zákon ?“

<http://chyla.bigblogger.lidovky.cz/c/234245/Porusila-vlada-zakon.html>

Prof. JUDr. Ivo Telec, CSc.:

Vadný výkon veřejné správy

Zcela jednoznačně se jedná o funkční období jako takové (pojem).

To, že funkční období člena RVVI bylo zkráceno, třeba odstoupením nebo odvoláním, je bezvýznamné (prostě smůla).

Nejde totiž o délku (plnou, nebo zkrácenou), nýbrž právě o (ne)možnost opakovaných jmenování nad předem stanovený a každému známý počet jmenování, protože se tím - vícenásobným (nadlimitním) opakovaným jmenováním jedince - brání příležitosti veřejnosti ucházet se o tento (početně i časově omezený) veřejný úřad.

Nelze si s tím zahrávat, protože nejde o nějaký soukromý spolek, nýbrž o výkon veřejného úřadu.

Naznačenému postupu se v běžných státech západního stříhu říká zabraňovací politická

soutěž, již jsou omezena práva kohokoli být jmenován do veřejného úřadu, neboť veřejný úřad již je protiprávně obsazen (obsazován).

Nejsem si ale jist, zda by si to někdo v běžném státu západního stříhu vůbec dovolil. Ach, ta naše (post)komunistická politická a správní kultura!

Prof. JUDr. Ivo Telec, CSc.

Vadný výkon veřejné správy – pokračování

Možná ale nejde o žádný úmysl, spíše jen o nějaký "dojem", jak to "asi" je, na úrovni "jedna paní se domnívá".

Do výkonu veřejné správy, který je již z povahy přísný, ale žádné "dojmy" nepatří.

Vzniknou-li jakékoli pochyby o správnosti opakovaného jmenování, musí být dána hodnotová přednost příležitosti veřejnosti (tzn. i přednost příležitosti obměny).

Ze sousloví "demokratický právní stát" mám sice raději (pro možnost diktatury nahodilě většiny) slova "právní stát", ale zde je hlavní důraz skutečně kladen na "demokratický".

Zdá se, že na Úřadu vlády asi nemají žádného právníka ani úředníka, který vystudoval bakalářský studijní program v oboru Veřejná správa na jiné nežli české (nebo slovenské) vysoké škole. Anebo ho možná mají, ale politici na něho nedbají. Těžko si to celé jinak vysvětlit.

Každý další výkon veřejné správy RVVI může být právně zpochybněn. A myslím, že docela úspěšně. (I když podobná zpochybňování nemám rád ...).

Prof. JUDr. Ivo Telec, CSc.

Vadný výkon veřejné správy - druhé pokračování

Na druhou stranu.

Ono až tak není o co stát, uvědomíme-li si regresní právní odpovědnost členů Rady pro výzkum, vývoj a inovace za škodu např. nesprávným úředním postupem při hodnocení výsledků výzkumných organizací.

Odpovědnost je sice omezena co do výše náhrady škody, ale toto omezení platí pro každý škodní případ. A těch je či může nastat celá řada ...

Bližze zde:

[<http://www.zurnal.upol.cz/zprava/clanek/odpovedn>]

nebo zde:

[<http://jinepravo.blogspot.com/2011/05/ivo-telec->]

Prof. JUDr. Ivo Telec, CSc.